

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanaestkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1'—, za vse ostale Din 16'—

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK I.

JULIJ 1936

ŠTEV. 7

Dr. Josip Dermastia:

Zavarovanje in morala

Gospodarstvo mora služiti splošnosti in pri vprašanju koristi mora zasebni interes stopiti v ozadje. Da doseže gospodarstvo ta cilj, je potrebno, da je voden po načelih poštene morale. Brez etike v gospodarstvu pride do obsoje vrednih pojavov, ki jih imamo priliko večkrat v življenju opazovati. To velja še prav posebno za zavarovalstvo, ki sloni in je zgrajeno na medsebojnem zaupanju ter stoji in pade z zaupanjem.

Zavarovalstvo je stroka, ki zahteva mnogo znanja, ki ga oni, ki se hoče zavarovati odnosno zavarovanec, v obče ne poseduje. Zaupa se zavarovalnici ter ravno to zaupanje in prej omenjeno neznanje nalaga zavarovalnici prav posebno dolžnost, da podvzame in ukrene samo to, kar je v korist zavarovancev. Zavarovalnica ne sme ničesar storiti, kar bi povečalo njeno korist na škodo zavarovancev. Jasno je, da mora zavarovalnica varovati svoje interese, ali istodobno mora ščititi tudi interese zavarovancev. Tako notranji, kakor tudi zunanji organi zavarovalnice pri varstvu njenih interesov ne smejo nikdar pozabiti na korist zavarovancev in jo morajo imeti vedno pred očmi, ako si nočejo nakopati očitka, da so zaupanje zavarovancev zlorabili.

V tem pogledu stoji ameriško zavarovalstvo zelo visoko. V Ameriki se smatra zavarovalnega zastopnika za zaupnega človeka, ki služi sicer zavarovalnici, pri kateri je nastavljen, toda ščiti v polni meri tudi interese zavarovancev, katerim se približa ter jih pridobiva in tudi pridobi za zavarovanje. Kot zavarovalni zastopniki smejo v Ameriki poslovati le take osebe, ki so dobile od javne oblasti za ta posel potrebno diplomu. Izdati se sme diploma le osebam, ki uživajo splošno zaupanje in so moralno visoko stoječe ter so izkazale, da posedujejo dovoljno znanja za izvrševanje svojega težkega posla. Vsak prekršek dolžnosti, ki jih ima zastopnik, se kaznuje z odtegnitvijo diplome, kar mu onemogoči nadaljnje izvrševanje zastopniškega posla.

Takoj tukaj moramo omeniti, da so se vrste zastopnikov v našem zavarovalstvu že v preteklosti dodobra sčistile in da je kader današnjega zavarovalnega zastopništva v pretežni večini v vsakem oziru dober in tudi v moralnem pogledu visoko stoječ. Priznati moramo, da skuša zavzemati mesto zaupne osebe med obema strankama in se vedno bolj trudi tako poslovati, da s kršenjem zavarovančevega zaupanja ne bodo oškodovani njegovi interesi.

Zavarovalnica po svojih organih nikdar ne sme spraviti zavarovanca v zmotu. To se ne sme zgoditi niti pri pridobivanju zavarovanj,

niti v teku zavarovanj in tudi ne končno pri likvidaciji škode po nastopu zavarovanega slučajja. Zavarovanec, ki zaupa zavarovalnici in v zavarovanju s poštenim namenom išče pomoči proti posledicam gotovih nesreč, ki ga dolete, mora biti od zastopnika že pri pridobivanju poučen in po potrebi tudi tekom zavarovanja opozorjen na vse, kar zahteva njegov interes in zaščita njegovih koristi. Zastopnik mora biti dober svetovalec svojim zavarovancem, ki jih večkrat obišče in se o stanju njihovega zavarovanja razgovarja ter pregleda, če ni pri zavarovanju potrebna kaka sprememba zaradi nastalih novih prilik.

Seveda je pa previdnost na mestu, ker med mnogimi dobrimi zastopniki je tudi nekaj plev. Da se stranke obvarujejo škode — zlasti če došlega zastopnika ne poznajo, potem naj zahtevajo od njega legitimacijo.

Vodilna misel pri vsaki zavarovalnici mora biti — popolno zaščita zavarovancev. Za zaščito interesov zavarovancev je predvsem potrebna pravilna poslovna politika in v tej v prvem redu pravilna premijska politika. Zavarovalnice morajo pobirati premijo v taki višini, da je z njimi mogoče pokriti vse nastale škode in s poslovanjem združeno režijo ter zbirati in nalagati fondne, ki so nujno potrebni za izvanredne, takozvane katastrofalne škode. Kako visoka premija je nujno potrebna za pokritje nastalih škod in režije ter zbiranja fondov za pokritje katastrofalnih škod, izračuna se na podlagi statistike v zvezi z verjetnostnim računom. Tako izračunana premija se imenuje zadostna ali tudi minimalna premija in vsaka poštna zavarovalnica jo mora uporabljati in ne sme premije pod to višino zaračunavati, ako hoče obdržati finančno ravnovesje in ostati v možnosti, da zavarovancem more za nastale škode poravnati odškodninske zneske ob vsakem času in pošteno.

Nemoralno je, če zavarovalnica v lakoti po premiji in da pobije konkurenco, nudi zavarovancem premijo, ki gre pod zadostno in minimalno premijo. Tak postopek je s stališča etike skrajno obsojati, ker je spekulacija na škodo zavarovancev, ki s propadom zavarovalnice zgube svoj denar in ne pridejo do izpolnitve svojih prihodnjih odškodninskih zahtevkov. V zgodovini jugoslovanskega zavarovalstva smo doživeli že pet takih slučajev (Ekonom, Providnost, Continental, Poljoprivredna zadruga in Adria) in v zadnjem času smo doživeli šest slučaj s polomom zavarovalnice Feniks.

Obdrževanje pravilne, zadostne in minimalne premije je v interesu zavarovancev in našega narodnega gospodarstva — torej v interesu javnosti, nujno potrebno. Iz tega se še le

vidi, kako veliko etično nalogo vrši Tarifni sporazum, ki so ga med seboj sklenile zavarovalnice in ki jih obvezuje k obdrževanju pravilne, minimalne premije ter jim nalaga še mnogo drugih obveznosti, ki so jamstvo za zavarovance, da so za svoje prihodnje odškodninske zahtevke popolnoma zaščiteni.

To javnost dobro umeva, za kar je dokaz njena reakcija na Feniksov polom. V zavarovalstvu se zaradi Feniksovega propada niso pojavili občutnejši pretresljaji. Javnost je pravilno spoznala, da Feniksov polom ni posledica pogrešenega sistematičnega dela v zavarovalstvu, temveč da je poslovanje Feniksa, ki skozi dolgo vrsto let ni odgovarjalo predpisom zavarovalne tehnike in tudi ne načelom etike, osamljeno. Za tako Feniksovo delo, ki je privedlo do poloma, ostalo naše zavarovalstvo, ki je poslovalo v skladu s predpisi zavarovalne tehnike in z načeli etike, ne odgovarja. Na tem stališču stoji tudi javnost, ki, po njeni reakciji na Feniksov polom sodeč, še vedno zaupa našemu zavarovalstvu.

Zaupanje se mora še povečati in mora ostati trajno. Za to mora skrbeti tudi državna uprava, saj je zavarovalstvo najvažnejša gospodarska panoga, na kateri sloni vse ostalo naše narodno gospodarstvo. Pojačanje zaupanja in trajen obstoj bo državna uprava dosegla z izdajo dobrega zakona o nadzoru zavarovalnic z določbo o minimalni premiji, kar bo dalo javnosti polno garancijo, da bodo pri poštenem izvrševanju zakona popolnoma zaščiteni prihodnji odškodninski zahtevki zavarovancev in da bodo za vselej izključeni slučajji, kakršen je Feniksov.

Prve številke

„Naše moči“ je zmanjkalo!

Kljub ogromni nakladi 100.000 je prva številka „Naše moči“ popolnoma pošla. To pove, koliko zanimanja je za naš list v najširših krogih. Novi člani Vzajemne naj nam oprostite, ako jim prve številke ne bomo mogli dostaviti. Prosimo pa vse, ki imajo morda po več prvih števil, da jih izročijo krajevnim zastopnikom Vzajemne zavarovalnice, le ti naj nam jih pa nemudoma pošljejo.

Uprava „Naše moči“, Ljubljana.

Ludovik Puš:

Optimizem

Tuja je ta beseda slovenskemu kmečkemu ušesu: tuja po zvoku, ki ni na naš posluš uglasen — tuja in malo poznana sedaj tudi po vsebini. Slovenski človek — tako se zdi — ni optimist, celo tedaj ne, ko bi lahko bil. Ne gleda bodočih dni od dobre strani, ne motri dogodkov in perečih vprašanj od sončne, ampak raje od senčne plati. Da je temu tako, so krivi minuli časi, ki so slovenskim ljudem kalili jasen pogled na božje sonce s tisoč težavami in bridkostmi, sto in sto let nazaj.

Sedaj, ko bi bil čas, da bi se v slovenskih očeh zablistal pogum in vžgala silna vera v narodno moč in poslanstvo, nas je zajel val malodušja. Doba, ki v njej živimo, je težka, je izredna. Kakor bi se vozili dolgo z vlakom po izvoženem tiru, pa ti v hipu vlak zadene na okretnico. Vse nas je vrglo s prejšnjih prostorov in sedaj se gnetemo, da ne bi prišli pod kolesa. Vsi čutimo, da se po starem načinu ne bomo več vozili, težko je pa tudi še reči, kako se bomo po novem. Kmečko ljudstvo čuti sedanjo stisko še posebno trdo na svoji koži. Tako je ponekod hudo, da celo za sol in svečavo ni več. V sleherni kmečki dom je stopila neljuba popotnica, ki so jo krstili za »krizo« in je postala vsakdanji gost kmečkega človeka. Tudi ona ima tuje ime, pa se je tako udomačila, kakor bi ji bilo ime Micka ali Franca.

Oni dan sva se menila s kmečkim človekom. Ni bil kakšen bojazljivec in strahopetec, pa je vendar nekako s strahom pravil, kako se po kmečkih hišah potikajo vandrovci in postopači ter pripovedujejo, da bodo kmalu oni prišli na vrh in tačas bodo vse uredili. »Potem bo pa drugače!« — pristavijo in skrivnostno namigujejo na nekaj izrednega in uživajo, videč strah in nemir, ki ga njihove prerokbe zapuščajo v kmečkih srcih. Vprašal sem moža: »Kaj pa Vi na to?« — Pravi: »Kaj? Nič! Kar bo, bo...« Vidite, takole je povedal. Kar bo, bo!

Nekoč pred leti sem poslušal učenega moža. Govoril je o slovenskem narodu in njegovi zemlji. Na prosvetnem večeru je bilo. Pa je končal svoje predavanje nekako takole: Bog vlada ves svet in določa usodo narodov. Slovence je postavil na trikrat važen košček zemlje in jim določil prav posebno nalogo. Da jo bodo mogli izvršiti, jim bo dal ne trikrat, ampak tridesetkrat zvrhano mero svojega blagoslova in pomoči.

Dostikrat so mi v preteklih letih prišle te besede na misel. Ni dolgo tega, kar sem nekje bral še tole prisrčno in hkrati za nas

samozavestno rečenico: »Les je, les. Pa je gnada božja vmes.« Tako namreč je vzdihnil svoje dni Turčin, ki je, po naših krajih pleče, s sabljo mahnil po kipu Matere božje, pa se mu je handžar skrhaj, Marijin kip pa je ostal nepoškodovan. Bi rekel glede slovenskega naroda tudi tako: Les je, les, pa je gnada božja vmes! Slovenski človek ni kot iz železa, mehak je kot les — toda vmes je gnada božja! Imejte za to gnado božjo, kar hočete: ali čudovito ljubezen Slovence do svoje zemlje, ali to, da Slovenec iz vere svojih očetov črpa v najtežjih trenutkih silne moči, ali da je Previdnost pošiljala v najusodnejših dobah našemu narodu velike moče, ali karkoli: Res je samo, da je slovenski narod prestal že hude viharje, pa je še danes pod božjim soncem!

Toda na glas je treba povedati, da naši očetje in dedje nikoli niso govorili: kar bo, bo. Spominjam se, kako so me moj rajni oče — Bog jim daj nebesa! — spodbujali, ko sem se loteval kakšnega dela: »Fant, korajža velja!« To je beseda! In je korajža res veljala. Tudi pri našem očetu. Iz nič so postavili dom, zredili številno družino in — zapustivši otrokom toplo gnezdo — mirno legli v grob. Zuljev je bilo nič koliko, ali vsakega se je držala božja gnada, z njo pa je rastlo veselje do napredka. To je optimizem. Ne omedleno opravljanje dnevnega dela, ki mora biti storjeno, pri tem venomer s tarnanjem na jeziku in z mislijo v glavi, da bo že kako. Vsak Slovenec naj se pri slehernem, še tako neznatnem delu zaveda, da je tudi tisto njegovo delo kamenček, iz katerega raste zgradba slovenske bodočnosti v naši jugoslovanski domovini. Vsak po svoje, vsi pa s korajžo in veseljem! Ne bo tako, kakor mislijo tisti, ki se klatijo po naših vaseh in prerokujejo svoje čase. Njihova učenost ni naša, ni slovenska, tuja je in je ne maramo. Tako bo, kakor bo hotel slovenski kmet in slovenski delavec in slovenski inteligent. Da bo pa tako, nikar ne držite, ljudje božji, rok križem! Pisano je bilo nekje, da iz hudih stisk vedno rasto velike reči. Narod, ki leži na mehki postelji udobja in razkošja, ni še nikoli ničesar velikega ustvaril. Glejte stare Rimljane! — Iz trdega dela, iz stiske in revščine, pa iz korajže — iz optimizma — ženo mladike slehernega doma, a iz njega moč naroda. Slovenci, vsi, kar vas doseže ta moja beseda: Korajža velja! Stran malodušnost! Mi hočemo sami delati narodno bodočnost s pridno roko in veselim srcem! Hočemo — to je naša beseda!

Sejmi v juliju 1936

1. Jurklošter, Podčetrtak, Sv. Bolfenk, Zreče. — 2. Kočevska Reka, Petrovče, Ptujška gora, Raklčan, Remšnik (ne vedno), St. Gotard pri Trojanah, St. Ilj pod Turjakom. — 4. Krško, Rečica ob Savinji, Trava, Vel. Gaber, Vojnik, Vuzenica, Ziri. — 5. Dolenja vas pri Ribnici, Hodoš, Mengeš, Sv. Lenart nad Laškim. — 6. Murska Sobota (za živino in blago), Ormož, Lemberg, Slančevrh, Trava. — 7. Kaplja. — 8. Gradac v Beli krajini, Pišce. — 9. Tirna. — 10. Dobova pri Brežicah, Poljčane, Puconci. — 11. Brezovo. — 12. Gor. Tuhinj, Horjul, Ljutomer (za živino), Rogatec. — 13. Breg pri Ptuj, Planina pri Sevnici, Soštanj, Koprivnica, Kotlje, Libelče, Litija (za živino), Loče pri Poljčanah, Planina pri Rakeku, Stari log, Trebnje, Vinica na Dolenjskem. — 14. Kamnik (za živino), Žužemberk. — 15. Beltinci, Škocijan pri Mokronogu, Šmarjeta, Zdole. — 16. Dobje. — 17. Muta, Radeče pri Zidanem mostu, Sv. Filip v Veračah,

Zdenska vas. — 18. Velenje, Zabukovje. — 19. Kropa. — 20. Bogojina v Prekmurju, Koprivnik, Loka pri Zusmu, Vitanje, Oplotnica. — 21. Metlika. — 22. Jesenice na Gorenjskem, Slivnica pri Celju, Sodražica, Strigova. — 24. Semič. — 25. Dobrovnik, Kočevje, Kozje, Mežica, Slovenska Bistrica (za živino in blago), Sv. Urban pri Ptuj, Vel. Loka, Vrhnik, Zalec. — 26. Cerknica, Domžale, Leskovec, Radovljica (samo za blago), Sv. Križ pri Ljutomeru, Tržič (samo za blago), Višnja gora. — 27. Teharje, Toplice pri Novem mestu, Vrh, Kostanjevica ob Krki, Kostrivnica, Lukovk, Ormož, Prelog, Smartno pri Litiji. — 28. Dolnja Lendava. — 31. Dol pri Hrastniku, Konjice, Maribor, Sv. Lovrenc v Slov. goricah, Zagorje. Anton Belec, št. Vid nad Ljubljano:

V šoli. Profesor učencu: »Vile, opiši mi kamele! Kaj me gledaš tako trapasto, ali nisi še nikdar videl kamele!«

Blag jim spomin!

Naš življenjski oddelek je v zadnjem času izgubil sledeče svoje zveste člane:

Dne 28. februarja 1936 je po dolgem trpljenju umrl gospod

Veseli Franc

gostilničar in posestnik v Moravčah

Star je bil 64 let in je podlegel zavratni želodčni bolezni. — Zavarovan je bil za primer smrti od 1. marca 1930 dalje.

Dne 23. aprila 1936 je prišla iz Maribora nenadna vest, da je tam sredi dela izdihnil bivši narodni poslanec in eden najzaslužnejših slovenskih združnikov, gospod

Vladimir Pušenjak

v starosti komaj 54 let. Zavarovan je bil od leta 1926 dalje. Zadela ga je srčna kap.

V Zagrebu je 25. aprila 1936 umrl 42-letni gospod

Medvedec Nikola

strojni ključavničar

Krepkega moža je zgrabila nagla pljučna bolezen. — Zavarovan je bil komaj tri in pol leta.

V dunajskem sanatoriju »Löw« je dne 17. aprila 1936 preminul gospod

Podvinček Aleksander

industrijec iz Karlova

48 letni gospod se je zaupal nožu slovitih dunajskih zdravnikov zaradi malenkostnega telesnega nedostatka. Po operaciji je nastopil prisad in sicer popolnoma zdrav in podjeden mož je umrl. — Zavarovan je bil skupaj s svojo soprogo od leta 1929 dalje.

Srčna kap je zadela dne 1. maja 1936 v Sarajevu gospoda

Sava Radosavljeviča

artiljerijskega kapetana I. razreda

Zavarovan je bil od leta 1926 dalje. Njegovi še mladoletni otrokom bo zavarovalna vešta še prav posebno v dobroto.

Za pokojniki je naš življenjski oddelek izplačal vsega

Din 130.000.—

Užaloščenim svojcem vseh blagih pokojnikov izrekamo tudi tem potom naše iskreno sožalje.

Prodajam ročno [prenosno] brizgalno tipa »Union« — Dunaj.

Anton BELEC, št. Vid nad Ljubljano

„Margo“

proizvodi so poznano najboljši!

»Margo« čajno maslo,

»Margo« gorčice,

»Margo« sadni sok,

»Margo« želeje,

»Margo« slad.

Janez Kalant

Kri preužitkarjev vpije! . . .

(Nadaljevanje.)

Ne da bi hotel naše ljudstvo primerjati z zamorci — drugače bi utegnil tudi jaz biti tepen! Ne, ne, ne! Saj sem že povedal, kako silno kulturni in napredni smo. Res pa je, čim bolj so narodi še otročji, primitivni, neizobraženi, manj čutijo potrebo, manj imajo smisla za preskrbo, za zavarovanje. Le v resnici zrelo ljudstvo to v polni meri razume. V Krekovem času naše ljudstvo še ni bilo toliko zrelo. Vprašanje je torej, ali smo v teku tridesetih let že toliko dozoreli, da bi mogli vpeljati prostovoljno starostno zavarovanje? Ali znajo naši ljudje že zračunati, da, četudi morajo za zavarovanje nekaj plačevati, da se to plačevanje izplača, da s tem plačevanjem niso na škodi, ampak na dobičku?

Da, to spoznanje in temu primerno ravnanje je res dokaz velike brihtnosti, daljnoglednosti, izobraženosti, kulturnosti. S tem bi naše ljudstvo pokazalo, kako zrelo, kako možato, kako razumno in resnično napredno je. To pa bi bilo tudi v resnici velikanskega pomena za življenje naroda. Ko bi bili vsi, ali vsaj skoraj vsi, ali večina ljudstva — vsi pametni in preudarni — za starost zavarovani, preskrbljeni! Koliko lepše, koliko bolj brezskrbno bi živeli! Izginili bi vsi tisti žalostni in sramotni prizori po družinah, ko se stari z mladimi in mladi s starimi prepirajo, tožijo, ravsaajo, morda celo pretepajo za kosček kruha. Kri preužitkarjev bi utihnila, bi nehala vpiti . . .

Vsekakor bi bilo želeti, da smo že tako daleč! Naša Preskrba — »Karitas« bi napravila slovenskemu ljudstvu velikansko delo in uslugo, ko bi to zavarovanje izvedla. Jaz jo — mimogrede povedano — našo »Karitas« najraje imenujem »Preskrba«, ker čeprav sem se v šoli učil nekaj grščine, še vedno bolje znam slovensko kakor grško, in ker mi »Preskrba« tako lepo in jasno pove to, kar res hoče biti. Da, to bi bila res »Preskrba«! Preskrba vsega ali vsaj večine ljudstva, da bi moglo gledati v bodočnost, v starost, bolj brez skrbi kakor zdaj! In bi mogli onemogli ljudje v miru in zadovoljnosti preživeti večer svojega življenja, v miru moliti in se pripravljati na dolgo pot v še lepše življenje . . .

Začetek je že storjen. Poleg svojega prvega oddelka: zavarovanje za po smrti, je naša Preskrba — Karitas odprla še dva oddelka: za doto in za starost. Prvi oddelki že gre. Gre sicer počasi, toda gre, gre vedno bolje. Od leta do leta in od meseca do meseca lepši napredek. Da, kar čuditi se moramo, da v teh razmerah, v tej krizi, pri tem pomanjkanju denarja gre tako dobro. Čeprav so ljudje nekoliko oplašeni po raznih falimentih, po zgubah pri »Samopomoči«, čeprav se jim pri »Karitas« ne obetajo nikaki zlati gradovi, ki jih nobeden dati ne more, ljudje uvidijo, da brez nič ni nič: četudi je plačevanje malo težavno, se pa nazadnje le izplača. To kaže in priča, da ljudje znajo misliti, da so preudarni modri, napredni.

Naj bi isto preudarnost in modrost pokazali tudi pri drugih dveh vrstah zavarovanja! Posebno še pri zavarovanju za starost, ki je toliko važnosti! Zagotovili si bodo zadovoljno in srečno starost — in kri preužitkarjev ne bo več tekla . . .

Naša Vzajemna zavarovalnica s svojo Preskrbo — Karitas pa bo res naša moč: gospodarska moč našega ljudstva.

Opozorilo!

Zajc Egidij, Vevče 31, roj. 17. decembra 1912, ni zastopnik Vzajemne zavarovalnice, oddelka »KARITAS«.

Mizarska zadruga

r. z. z. o. z.

Št. Vid nad Ljubljano

prevzema stavbena in pohištvena mizarska dela; stalna zaloga pohištva.

Solidna in točna izdelava.

Cene konkurenčne!

Lavantinski vladika, prevzvišeni gospod dr. Ivan Jožef Tomažič, ki je sam med prvimi zavarovanci našega „Karitas“-oddelka, nam sporoča:

„Karitativno zvezo“ in zavarovanje „Karitas“, ki spadata med najvažnejše slovenske socialne in dobrodelne ustanove, priporočam kakor svoji duhovščini, tako svojim škofljanom. Čim več ljudi bosta družili ti dve ustanovi v svojem okrilju, tem lažje bosta vršili svojo veliko človekoljubno nalogo.

V Mariboru, 20. maja 1936.

† Ivan Jožef I. r., škof lavantinski.

Ne vemo ne ure ne dneva . . .

V zadnjem času je »KARITAS« izplačala CELE ZAVAROVALNE VSOTE

ob smrti sledečih članov in članic:

Baklan Matija, Sp. Jablane št. 34; Tement Janez, Rošnja št. 26; Mali Jurij Sv. Križ št. 25, p. Petrovče; Puklič Marija, Stari log št. 11, p. Pragersko; Razboršek Terezija, Medija 29, p. Medija-Izlake; Lorbek Antonija, Dev. Marija v Brezju št. 6; Henigsmann Uršula, Semič na Dolenjskem št. 31; Perger Jožef, Podsmrečje št. 6, p. Lukovica; Zupan Anton, Prežganjske njive št. 2, p. Dole pri Litiji; Permoser Adolf, Maribor, Frankopanska 8; Ledenik Franc, Kamnica pri Mariboru št. 38; Tušar Anton, Koroška Bela št. 94; Menih Jožef, Lokovica št. 73; Verko Ivan, Ravne 110, p. Šoštanj; Šotl Ruoret, št. Vid-Zavrče; Ribič Jernej, Petelinjek št. 6, p. Loče pri Poljčanah; Iskra Marija, Ljubljana, Stari trg št. 11; Paškulin Avgust, Vrhnika št. 400; Kositer Ana, Maribor, Linhartova ulica 20; Krašovic Franc, Maribor, Vrazova 9.

»KARITAS«

A. Vindišar, Ljubljana:

Zavarovanje in strela

Silo prirode, ki brez naše volje deluje na potek človeškega življenja, imenujemo naravno ali elementarno silo. Take sile so: požar, strela, potres, poplava itd. Proti tem silam je človek brez moči in jim je izročen na milost in nemilost vsak čas in povsod.

Poznamo sicer sredstva, ki naj delovanje naravnih sil omejujejo, pa so preslabotna, da bi nastopanje sil preprečila. Tako na primer pravilno (t. j. v vodo ali vlažno zemljo) speljani strelovod sicer izvabi udar strele in ga odvede v zemljo, nasploh odvrne poplavo, vendar vedno in zanesljivo ne more preprečiti strele ali poplave in podobno. Sila prirode deluje, kjer in kadarkoli hoče, človek ji ostane vedno brez obrambe in moči.

Ko je človek tako vedno izpostavljen nevarnosti, je vse njegovo delo negotovo in brez zaleta, dokler se te moreče skrbi vsaj deloma ne reši. Rešitev je v tem, da del svojih skrbi prevali na svojega bližnjega in na družbo, to se pravi: rešitev je v zavarovanju.

Kadar nevarnost nastopa, kliče vedno sproti na dan potrebo po zavarovanju, po skupni obrambi. Človek sam nič ne pomeni. Le v skupnosti zavarovanja je mogoče posledice, ki naravnim silam sledijo, omiliti ali sploh odpraviti. Škodo, ki nastane po streli, namreč moremo tudi zavarovati. Zavarovalnica nam to škodo v celoti in takoj v gotovini povrne. To zavarovanje proti škodi strele je priključeno požarnemu zavarovanju in zanj ni potrebna posebna pogodba. Vsakdo, ki je požarno zavarovan, je že istočasno in brezplačno zavarovan tudi proti škodi strele.

Kakor ob požarni škodi, je tudi ob škodi udara strele zavarovanje poklicano, da nastopi svoje poslanstvo. S tem, da ono krije škodo, nastalo po streli, ne koristi le prizadetemu članu in preostalim, marveč odvzame s tem celi družabni skupnosti njeno socialno dolžnost za skrb posameznika.

Misel skupnosti je izražena prav v tem, da so zavarovanci nekaj skupnega pred nevarnostjo, katere posledice so zavarovane. Iz te nevarnostne skupnosti izhaja medsebojna povezanost in odvisnost ali z drugo besedo: vzajemnost zavarovancev. To pa je ravno temelj zavarovalne gospodarske panoge, ki je izraženo najlepše pri vzajemni zavarovalnici, z razliko od delniških družb.

Ako presojava zavarovanje s te strani, potem nam ono ni zgolj pridobitna, kapitalistično-trgovska panoga, ki ji je namen, da izrablja človeško stisko, bojazljivost ali omejenost ali da nabira dobičke, marveč nam je bilanca številka kupčij in pogodb izraz medsebojne vzajemne skrbi enega za vse in vseh za vsakega. Potem nam je napredek zavarovalnega zavoda dokaz za veliko moč soodgovornosti, žrtvovanja in medsebojnega zaupanja naroda do zavarovanja in obratno. In to je končno najlepša stran zavarovalstva: pripravljenost in volja vsakega posebej, da se bo v primeru škode solidarno žrtvoval celoti in posamezniku.

Tako bomo tudi vrednost zavarovanja proti streli znali prav ceniti. Zlasti pa bo njegovo ceno poznal vsak tisti, ki je posledice strele občutil na svojem lastnem imetju.

Saj je v tej naravni sili toliko groznega! Z nemirom se oziraš v pooblašeno nebo, skrb in težke ure ti povzroča grom, negotovost in strah ti prinaša blisk in strela. Kakor bi narava z ognjeno šibo grozila ubogemu zemljanu: Zdaj ti z eno strelo vse do tal uničim, čeprav si si s trudom pridobil! Kakor v Dantejevem peklju te preganja noč in dan skrb in grize v mozeg: Kdaj se zgrne nad tvojo domačijo nevihta z gromom in strelo!

Zavarovanje vam pa edino, kakor v mnogo drugih primerih, tudi tukaj odvzame ves strah, nudi vse varstvo in vso pomoč.

Pri izpitu. Profesor: »Gospod kandidat, kaj razumete pod »vezano toploto« — Kandidat: »Zastavljeno zimsko suknjo.«

TEOD. KORN - Ljubljana

Poljanska cesta 8

(preje Henrik Korn)

Ustanovljeno 1852

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov in centralne kurjave. - Naprava strelovodov. Kopališke in klosetne naprave

Vprašanja in odgovori

13. R. S—h, Krčevina: Na agente se jete. Ni ga dneva, da Vas ne bi ta ali oni nadlegoval za zavarovanje ter Vam kradel dragoceni čas. Prav zaradi tega ste izgubili vse veselje do kakega zavarovanja. — Kaj naj Vam odgovorimo? To, da je res, da agenti danes kar preplavljajo naše vasi. Kako se jih znebiti? Vi sami priznavate, da je treba podpirati le domače slovensko gospodarstvo. Čemu pa potem tratite čas z agenti tujih družb? Vprašajte raje vsakega po legitimaciji. Če ima legitimacijo Vzajemne, pogovorite se z njim, če je nima, mu recite, da je že opravi. Običajno bo vsak takoj odšel, čim bo opazil, da ste trdno odločeni imeti opravka le z domačo Vzajemno zavarovalnico. Če pa seveda omahujete in morda celo sprašujete to in ono, bo agent tuje družbe kajpak dobil korajžo in Vas ne bo spustil tako kmalu.

14. Z—c Karel, Pekel: Da Vas je agent prisilil v zavarovanje, ta bo pa bosa. Pomislite: 45 let ste stari, trden obrtnik ste, ki zna dobro računati, številno družino imate, ki jo krepko vladate. Pa da bi Vas takle revež, kot je dotični agent, prisilil v zavarovanje. Pametni ljudje se Vam bodo smejali, če jim kaj takega porečete. Kako Vas pa naj prisili? Preden je bila zavarovalna pogodba sklenjena, je bilo treba spisati ponudbo. Kdo drugi kot Vi sami ste agentu povedali, za koliko hočete imeti hišo zavarovano, kako je grajena, koliko je stara itd. Vse to ste Vi prostovoljno povedali. Za jezik Vas vendar ni mogel vleči. In ko je bilo vse to lepo zapisano, ste Vi lastnoročno pogodbo podpisali. Kako Vas naj k podpisu prisili? Ali Vas je držal za roko, ali Vas je »panal«? Res sem radoveden, kako je mogoče takega možakarja prisiliti v taki stvari. Bodiva odkritosrčna: nihče Vas ni prisilil, le za denar ste trenutno v škripcih, pa ste si zgodbo o sili lepo — a zelo nerodno — izmislili. Ali ne bi bilo bolj pametno, če bi odkritosrčno napisali, da trenutno ne morete plačati, pa da boste plačali do takrat in takrat. Zavarovalnica bi si to zabeležila in Vas lepo počakala.

15. O. F., Sela: Vi bi sicer zavarovali zoper požar svoja poslopja, a pravijo Vam, da zavarovalnica v primeru požara premalo plača. Od tistih, ki so zavarovani pri Vzajemni, pa so pogoreli in dobili odškodnino, tega še nisem slišal. Prav nasprotno sem vedno slišal, da namreč Vzajemna plača odškodnino zelo velikodušno. To izpričujejo tudi številne javne zahvale v časopisju in »Naši moči«. Pač pa sem slišal neštetokrat ta očitek na račun Vzajemne iz ust zastopnikov raznih drugih zavarovalnic. To je sicer umljivo, a lepo ni, da ne rečem, da je umazano. Resnica je pa tale: Nekoč me je povabil bogat posestnik, naj mu zavarujem kozolec, star takrat natančno 64 let, s slamo krit, močno zamenarjen in med brati vreden morda še kakih 12.000 Din. Za toliko sem ga hotel tudi zavarovati. Mož pa pokonec, češ, moj kozolec da je samo toliko vreden. »Če ga ne zavarujete za 50.000 Din, ga zavarujem drugje,« mi je zabrusil. Povedal in razložil sem mu, da take vsote v primeru požara ne bo dobil in da je že moja cenitev nekoliko visoka. Ničesar nisem opravil. Mož je hotel imeti kozolec zavarovan pri Vzajemni in natančno za 50.000 Din. In za to vsoto sem ga res tudi zavaroval. Tolažila me je zavest, da sem posestniku temeljito prej obrazložil nesmisel-

nost njegove zahteve. Ni minilo prvo leto in kozolec je pogorel; zažgala ga je strela. Prišel je cenilec Vzajemne in vso škodo ocenil točno z 12.500 Din. Mož je kajpak zahteval več, čeprav je medtem tudi sam uvidel, da 50.000 Din ne more nikoli dobiti. Zahteval je razsodišče, na katero je Vzajemna seveda rada pristala. In to nepristransko razsodišče, v katerem je sedel možakarjev zaupnik-tesar, je sporazumno dognalo, da mu gre vse odškodnine komaj 9.250 Din. Tedaj je mož uvidel dvojce: Prvič, da je treba imeti poslopja zavarovana vsaj približno za toliko, kolikor so res vredna, drugič pa, da so cenilci Vzajemne celo ugodneje cenili kot pa njegov lastni zaupnik. In takih primerov bi Vam lahko naštel na stotine.

16. Ž. C. — Sv. Jernej: Večkrat ste že slišali besedo »zavarovalnica«, pa ne veste, kaj to pomeni. Nazorno Vam bom takole povedal: Vi zavarujete svoja poslopja za sto tisoč dinarjev. Zavarovalnica, pri kateri ste zavarovali, zavaruje Vaša poslopja pri drugi zavarovalnici n. pr. za 50.000 Din, le-ta pa spet pri tretji za 25.000 Din itd. Druga in tretja zavarovalnica nimata z Vami nobene nega opravka, pač pa ima druga s prvo in tretja z drugo. Če bodo Vaša poslopja pogorela, Vam bo škodo povrnila samo prva zavarovalnica. Prvi zavarovalnici bo polovico Vam izplačane odškodnine povrnila druga zavarovalnica, a drugi zopet polovico tega, kar je plačala prvi, tretja zavarovalnica itd. Čemu je to dobro? Strokovnjaki pravijo, da za to, da se porazdele riziki. Po domače bi nekako takole povedali: Ako bi ena sama zavarovalnica morala plačati vso škodo, bi bila premočno prizadeta. Tako pogori včasih cela vas in škode je kar za milijone. Če bi bilo treba vse milijone plačati eni sami zavarovalnici, bi se ji to kar močno poznalo. Ker pa ji del takega plačila povrne »pozavarovalnica«, izplačila niti ne čuti. — Pa boste rekli: Tista pozavarovalnica je gotovo v inozemstvu in plačevati ji je treba premijo, kar je res. Z drugo besedo: Nobena zavarovalnica ni čisto domača, ker ima s poza-

varovanjem stike z inozemstvom in v inozemstvo pošilja denar za svoj pozavarovalni del. — Pa ni čisto tako. Medsebojno obračunavanje je namreč običajno le računsko, do čim ostane denar dejansko v naši državi. Med domačim in tujim zavodom je tedaj ta razlika, da domač zavod nudi vsa svoja imovinska sredstva domačemu gospodarstvu, tuj zavod pa jih po kakršnihkoli kanalih že od-
vaja iz države.

17. M. A. — Št. Pavel: Vam je naša palača v napotje. Mislite, da je v njej Vaš denar in da bi morala zavarovalnica ta Vaš denar plodonosneje naložiti in se ne z njim tako zelo postavljati. O tem, zakaj gradimo hiše in palače, ste lahko brali na drugi strani 4. številke »Naše moči«. Če Vam pa to ne zadostuje, berite, kar nam piše g. R. iz Cerkelj ob Krki na nagradno vprašanje v 5. številki »Naše moči«. Takole pravi med drugim: »Kar se tiče pa lepe palače Vzajemne zavarovalnice: Ako je kako podjetje v slabem stanju, nima kredita. Ako pa ima tako lepo palačo, ima večji kredit in mu bolj zaupamo. Glejte, Vi zastopnik od tiste dunajske zavarovalnice, Vam se že na obleki pozna, zato pa nimate zaupanja. Ako bi imeli lepo obleko, bi imeli zaupanje, tako pa ne! In ravno zato, ker ima Vzajemna zavarovalnica tako lepo in velikansko palačo, ji zaupamo.« To je čisto preprosto povedano, a jedro je zelo resnično. Naše hiše in palače so dokazi naše moči. One najkrepkeje govorijo, kako si zna slovensko ljudstvo samo svojo bodočnost graditi. Te hiše tudi nekaj nesejo. Komu? Tebi, slovensko ljudstvo, in Tvoji zavarovalnici.

18. R. F. — Črna: Nikar ne mešajte pojmov! Vzajemna posojilnica je posojilnica, Vzajemna zavarovalnica je pa zavarovalnica. Kako je s posojilnicami v teh prečudnih časih, ste lahko v »Naši moči« že brali. Povemo Vam lahko, da je Vzajemna zavarovalnica z Vzajemno posojilnico toliko v sorodstvu, kot Vi z goro Urško. Ako se tedaj hudujete na posojilnico, sporočite svojo jezo kar posojilnici, nas pa nikar ne zavajajte, da bi zabavljali čez posojilnice. I. P.

Zaradi enega dinarja.

kolikor znaša celoletna naročnina za »Našo moč«, nekateri niso na jasnem. Že v prvi številki našega lista smo vidno opozorili, da priručnavamo to malenkostno naročnino k letni premiji. Za ta dinar pa nudimo članom točno sto strani dobrega in poučnega čtiva. — Mnogi člani so menda na to opozorilo že pozabili, ker sprašujejo, čemu plačajo en dinar več. Ta dinar tedaj ni kako povišanje premije, temveč naročnina za »Našo moč«. Kakor ste vsi »Našo moč« izredno toplo pozdravili, tako boste seveda tudi vsi ta dinar letno radi pogrešili. Ako bi pa kdo vseeno menil, da mu je »Naša moč« odveč, ga prosimo, naj prispeva ta dinar za dobro stvar. S tem bo omogočil desetstisočem, ki bi sicer ne zmogli sredstev za kako drugo dobro berilo, da bodo lahko še nadalje prejeli »Našo moč«. — Nekateri imajo več polic, pa so zaradi tega tudi plačali toliko dinarjev, kolikor imajo polic. In radi jih plačajo ter nam izjavljajo: Če imam več polic, imam skoraj gotovo tudi več premoženja. Čemu ne bi tedaj za dobro stvar nekaj več prispeval, ko je vendar jasno, da bi se »Naša moč« samo s tistim dinarjem naročnine ne mogla vzdržati. Tudi v tem je preskušnja naše pripravljenosti za vzajemno sodelovanje. — Kdor bi pa kljub vsemu tistega enega dinarja ne hotel prispevati, naj sporoči to krajevnemu zastopniku Vzajemne zavarovalnice, ki mu bo dal novo položnico. Tak član pa seveda tudi ne more prejemati »Naše moči«. Prepričani smo, da takih sploh ne bo.

M. K.:

Pesem polja

(Povest.)
(Nadaljevanje.)

>Ančka!

Ančka vzdrti ob misli, da bi utegnil biti Tine. Pa ne, to ni mogoče! Tako hitro se vendar nista vrnila! Tema je in do Pečevja je daleč!

>Gospodična Ančka! Odprite, moram Vam nekaj povedati!

>Aha, narednik Mirko! Bog zna, ima li res kaj povedati? Pa ne, da bi se onima kaj primerilo! Mraz izpreleti dekleta po vsem životu. V prvem strahu že hoče odpreti okno in vprašati, kaj je. A v naslednjem hipu se umiri in leže nazaj.

>Gospodična Ančka! Odprite mi malo, prosim Vas. No, srček! Tako rad bi ti nekaj povedal! Ančka, odpri, saj me imaš rada, ali ne?

Ančka se je prestrašila. Ta hudobnež jo hodi klicat ponoči? V sveti jezi že hoče odpreti okno in mu povedati nekaj prav krepkih, pa se premisli in obleži čisto mirno.

Dolgo je še stal Mirko pod oknom in Ančki pravil o svoji ljubezni. Ančki se je že navsezadnje stvar začela dozdevati prav zabavna. Tedaj pa zunanjo nenadoma nastane hrup.

>Na, hudič, tu imaš, da boš vedel, kdaj si lazil pod oknom mojega dekleta, pritepenec malopridni!

Tinetu se je glas tresel od togote, zamahnil je s kolom in udaril Mirka kar po glavi, da se je sesedel.

>Nehaj, Tine, kar preveč si ga že,« je svaril Tonček.

Preplašena Ančka je odprla okno, kolena so se ji šibila.

>Tine! Moj Bog, Tine, ali hočeš postati ubijalec?

Tine se je pomiril.

>Ne boj se, Ančka, ne ubijem ga. Ali še enkrat naj ga dobim pod tvojim oknom, tedaj... Ali, da ta zlodej upa hoditi tebe klicat,« se je razgreval Tine. »In te bo zalezoval, dokler bo v teh krajih. Ali jaz mu posvetim, da bo pomnil za vedno.«

>Ne bodi tako divji, Tine, lepo te prosim!

>Oh, Ančka, ko se pa tako bojim zate!

>Zame se ni treba bati, Tine!

Tonček je brcnil z nogo v na tleh ležečega Mirkota.

>Nezavesten je. Primi ga, Tine, za nogo, pa ga vlečiva dol za mejo. Počasi se bo že zbistril.

Prijela sta ga in odnesla skozi sadovnjak. Položila sta ga na trato ob leskovem grmičevju in se vrnila smejoča se.

>Dosti ima za sedaj, precej sem ga otrnil.

>Ej, videl pa le ni, da imava vsak lepega lisjaka.

>Da le ne bi naznanil,« se je bala Ančka. Hitela se je oblačiti in šla fantoma odpirat vežna vrata. Stopila sta v hišo in Ančka jima je prinesla iz kuhinje kašo, ki jo je prihranila od večerje.

Stari Koren je prikrevsal iz zgornje hiše, ko je čul v hiši pogovor, radoveden, kaj je.

>A, vidva eta,« se je miril. »Pa se mi je zdelo, da sem čul prej na dvorišču govorico.«

>Saj ste čuli, oče, klicala sva Ančko, naj nama odpre.

>Lejte, oče, kako lepa lisjaka sva ujela,« se je hvalil Tine.

>Lepi so, lepi, da bi jih le predrago ne plačala.

>Ej, oče, teh pa ne. Ti so že na varnem.

>Ne vem, Tine. Malo bolj previdna bi bila pač lahko. Pa jaz grem nazaj spat. Čisto po nepotrebnem sem vstal.

>Očetu smo srečno utajili. Da le ne bi od kake druge strani zvedel, potem bi bil ogenj v strehi,« se je malo bal Tonček.

>Oh, res je. Pri miru bi ga pustil, Tine. Saj bi tako ali tako šel,« je Ančka rahlo očitala.

Tine je malomarno zamahnil z roko.

>Kar je, je. Naznanil ne bo, ker ga bo sram, malo je pa tudi prav, da sem ga, bo vedel drugič pustiti Ančko pri miru.

Tonček je debelo gledal Tineta in Ančko.

>Zdaj se mi sveti v glavi!« je vzkliknil. »Tine, vidva z Ančko se malo preveč dobro razumeta, kakor vidim.«

Tine je zardel, Ančka je gledala v tla.

>Prijatelja sva, Tonček, vem, da ne boš nikomur pravil. Rad imam Ančko, pa je,« je počasi priznal.

>Lep par bi bila vidva, Tine, ali oče, ta bo vrel!

>Ej, Tonček, se bo že shladil.

>Ne vem,« Tonček je skomignil z rameni.

Vsi trije so molčali, dokler nista fanta s krepkim »Lahko noč« odšla; Tine domov, Tonček na seno. Ančka pa dolgo ni mogla zaspati v skrbeh, kaj bo iz tega. Na Bukovem vrhu so lajali psi nad Tinetom, prišedši na rob se je pa fant obrnil in zavriskal, da se je čulo daleč po dolini.

Narednik Mirko je počakal, da sta fanta odšla nazaj proti Korenu, potem pa se je skomatal na

nogo. Udarec po glavi ga je res omamil, a čez nekaj trenutkov se je že zavedel. Potajil se je, da je nezavesten, ker ni imel pri sebi nikakega orožja.

>Tine Podlesnikov je torej njen fant! Njega ima, ne mene! Tega zloglasnega divjega lovca. Uhl!

Mirko je besnel. Zavalil se je nazaj na travo in jo grizel v divji togoti. Ni ga bolel toliko udarec, kakor zavest, da ljubi lepa Ančka drugega.

>Meni se ni hotela oglasiti, onega je pa takoj čula!« ga je peklo. »Korenova Ančka ima divjega lovca!«

Vročo glavo je pritiskal na hladno zemljo.

>Hm, Tine bo gospodar lepega posestva, jaz sem pa le orožniški narednik. Stari Koren bi me odklonil. Ej, pa sem si že napravil tak lep načrt. Moral bi mi dati stari hčer in lepo doto z njo, sramote vendar ne bi mogel gledati pod streho. Pa ti pride to teslo hribovsko vmes in mi vse pokvari.

V svoji črni duši je bil podlež že sklenil, kako bo zapeljal Ančko in zato je bil ves besen na Tineta, ki mu je pretekel pot. Začel je premišljati, kako bi se mu osvetil. Hm, divji lovec je Tine, res. Ali zvit in spreten je tako, da ga ne more ujeti, pa če še bolj preži nanj. S Tončkom lovita skupaj. Doslej je Tončku prizanašal, zaradi nje ga je pustil pri miru, odslej naprej pa ne bo nič več zamižal pred njim. In Tinetu bo treba biti vedno za petami, vedno oprezati za njim.

>Ej, le čakaj me, petelin košati, jaz ti polomim greben in oskubim perje, da se ti več ne obraste. Pa ti, Ančka, golobičica krotka, moja boš in nikogar drugega. Fanta v luknjo, ti boš pa moja. Videli bomo, ali narednik Mirko Kovač res ne zmore nič. Moja boš, ptička, vkljub vsemu boš moja, he, he!

Zlobno se je nasmejal in dvignil glavo. Zdaj šele ga je zbolela glava. Potipal se je in čutil, da ima glavo zatečeno. Peklo ga je in skelelo kot žerjavica.

>Glej ga zlodja, kako me je mahnil. Malo bolj na levo naj bi me zadel, pa bi bilo po meni. Le čakaj, fant, tega ti ne pozabim. Pomnil boš, kdo je Mirko Kovač, pomnil za vedno.

Tedaj je začul Tinetov vris nad Bukovim vrhom.

>Zdaj gre šele domov? Seveda, malo sta pokramljala z Ančko. Le čakaj, hudič, ne boš dolgo lovil, kmalu boš v luknji.

Dvignil se je in krenil z vrta. Pa ni šel skozi Bukov vrh, navzdol proti grapi je zavil in si z mrzlo vodo močil razbolelo glavo, zraven pa prisegal Tinetu maščevanje. (Dalje.)

Nagradno vprašanje za julij 1936

Na vprašanje o kmečki zaščiti, postavljeno v junijski številki »Naše moči«, smo prejeli doslej rekordno število odgovorov. To že niso več navadni odgovori, temveč cele razprave. Odgovori kažejo, da naše člane splošna gospodarska vprašanja živo zanimajo. Zaradi tega smo se odločili za julij nagraditi dva najboljša odgovora na sledeče vprašanje:

Kaj bi bilo treba ukreniti proti sedanji gospodarski in socialni krizi?

Sedanja kriza povzroča muke ministrom, učenjakom, narodnim gospodarjem, strokovničarjem, kmetom prav tako kot pridobitnikom. Vsakdo čuti, da bi bilo treba to urediti tako, ono spet drugače, to uvesti, ono odpraviti. Kako si zamišljate ozdravljenje teh težkih razmer, to nas zanima. Bodite pri svojih odgovorih popolnoma odkritosrčni.

(Pripomba: Nagrajene odgovore redoma priobčujemo s polnim imenom pisca. Kdor bi želel, da objavimo le začetni črki njegovega imena, mora to izrecno zahtevati.)

Polomil ga je. Nemanč snubi hčerko edinko g. Podpalca. Gospod Podpalec bi rad vedel to in ono o Nemanču, pa ga povpraša: »Ali bi mi mogli zaupati kaj o vaših rodbinskih razmerah?« — Nemanč mu začne navdušeno pripovedovati: »Sem preprostega rodu. Moj oče je bil skromen roko-delec, ali priden, marljiv, brezmadežen značaj, odločen mož, prav posebno vzoren človek. Žal bog nisem po njem ničesar podedoval.«

ČEVLJI *Peko* VODIJO V KVALITETI

Članom in prijateljem Vzajemne zavarovalnice sporočamo žalostno vest da je dne 26. maja umrl gospod

Josip Jernejčič

dolgoletni vodja podružnice Vzajemne zavarovalnice v Beogradu.

Pokojnik je bil izredno zvesta in do skrajnosti poštena slovenska duša. Beograjski Slovenci so izgubili z njim enega najboljših. V službo pri Vzajemni zavarovalnici je stopil, potem ko je bil kot administrativni kapetan upokojen. Vzajemna zavarovalnica obžaluje v njem izgubo silno marljivega in nad vse vestnega sodelavca.

Skromnega, a kot mravlja delavnega pokojnika bomo vsi ohranili v trajno blagem spominu. Dobri Bog naj olajša užaloščeni vdovi in otrokom strašni udarec, pokojniku pa naj bo dobrotljiv plačnik!

Kaj navajajo nasprotniki Vzajemne zavarovalnice proti Vzajemni zavarovalnici in kako jim odgovarjate?

Tako se je glasilo nagradno vprašanje v 5. številki »Naše moči«. Na vprašanje smo prejeli izredno visoko število odgovorov. Iz deloma zelo obširnih pisem veje izredno zdrav ponos, da imamo v Vzajemni tako soliden domač zavod. Pri odločanju, kdo naj dobi nagrado, smo bili prav zares v škripih. Končno je padla kocka in

I. nagrado (Din 250.— v petih letnih obdobjih) prejme g. Jože Kranjc, pos. sin, Dobec 11, p. Begunje pri Cerknici, za sledeči odgovor:

Pri nas je bila prišla Vzajemna v prvih letih po vojski zaradi nedelavnega zastopnika zelo obkredit. Zlasti je pomagal rušiti njen ugled agilni zastopnik nasprotne zavarovalnice, ki ni niti dneva zamudil, da ne bi hodil od vasi do vasi in agitiral za svojo zavarovalnico. Tako se mu je v razmeroma kratkem času posrečilo pridobiti skoraj vso našo vas, ki je bila prej korporativno zavarovana pri Vzajemni, za svojo zavarovalnico.

Prav mnogokrat je prišel nad našega očeta, da bi jih pripravil do tega, da bi zavarovali pri njem, a oče so mu navadno odgovorili: »Od nekda sem bil zavarovan pri Vzajemni, dvakrat sem se že z njo težil, pa bom vseeno ostal pri njej zavarovan, dokler bom gospodar; to pa zato, ker je to naša slovenska zavarovalnica, ki ne sestoji iz par delničarjev, ampak je naša last, last slovenskega ljudstva, na združni podlagi! Če pa je včasih kaj napak, če kako napako zakrivi morda kak zaničen uradnik ali zastopnik, pa zaradi tega od Vzajemne še ne bom odstopil, ampak nasprotno — vedno jo bom podpiral po svojih močeh.« Ko je videl, da jih ne pregovori, jih je potem pustil na miru. Od drugih sem potem izvedel, da zlasti s tem agitira, da je zaradi tega pri Vzajemni nesigurno, ker je zadruga, ker bi morda v slučaju propada zavarovanci morali kriti škodo.

Zato ste zelo dobro zamislili, da ste osnovali »Našo moč«, kjer take stvari jasno obrazložite, da so člani Vzajemne — pa tudi drugi — popolnoma na jasnem glede zavarovalnih stvari.

Zadnje »Naše moči« nisem dobil in potem nisem mogel odgovoriti, kakšno mnenje imam glede lista. Reči moram, da se mi zelo dopade, tako način izdajanja kot urejanje samo. Toda od vseh članov, ki so bili priobčeni in ki so zelo poučni, mi najbolj ugajajo Puševi članki o kmečki prosveti. Iz njih veje čista in nesebična ljubezen do kmečkega stanu in do zemlje ter slovenskega naroda. Moram reči, da piše list popolnoma v duhu in po čustvanju svojega članstva. Jaz bi želel še to, da bi zgodovino in ustroj Vzajemne še bolj natančno popisali in prikazali v jasni luči pomen združnega kapitala

za naš narod, ki je sicer reven in si more iz težkih razmer pomagati edino z združnim gospodarstvom ter tako izpodrinuti tuj kapital, ki nas samo izžema in izkorišča ter slabi našo moč.

II. nagrado dobi gospod Janez Andoljšek, Hrvača 10, pošta Ribnica na Dolenjskem. Takole jo je zakrožil:

To bilo je še v jeseni.

Prišel je k meni mlad gospod.

Prijazno me nagovori:

»No, očka, dober dan,

Bog varuj Vas in svet Florjan!

Zavarovalnice sem jaz agent,

velike, trdne in poštene.

Narediva očka, bo malo treba plačevati.

ob nesreči nič z denarci varčevati.

— »Ne bom, sem pri Vzajemni že,«

na kratko se odrežem.

»O, nič ne de, le tam pustite,

pa k nam, kjer je sigurno, pristopite.«

— »Jaz najbolj se zanesem na Vzajemno,

ne zdi se varno mi drugje in ne potrebno.«

— »O, očka, da ste zavarovani tako v Vzajemno,

ne vesti li, da ni sigurno,

da tam denar prigan in privarvan

za letne premije je vržen v stran?

Kadar izplačujejo zavarovalnino,

vsak tramiček in ogorek Vam drago ocenijo.

Kaj briga jih, da le oni imajo.«

— »Kaj mar je tebi to?

Jaz vem, da tam poštene so!«

— »Ne, očka, res je res:

Pri nas je vse drugače,

ker nam se gre za pomoč

in ne za naše plače.«

— »Ne boš fant me ti učil.

Še v šoli si se a in i učil,

ko sem že član Vzajemne bil!«

Pa le je še agent govori.

»Dovolj naj bo,« mi rečem spet.

»Ne boš več mene ti jezil

in zavod dober naš grdil.

Ko bilo bi vse res, kar govoriš,

že zdavnaj bi Vzajemno odnesel vetra piš.

Ne stala bi danes palača. Ali veš kje?

Če ne bode te preveč v oči,

oglej si jo v Ljubljani na cesti Miklošičevi.«

Klaverno agent je šel od hiše

brez spoljene police.

Mi k svojim le hitimo.

Vzajemne vsi se oklenimo,

ker v skupnosti je moč

in ob nesreči tud' pomoč!

Iskrena hvala vsem sotrudnikom. Mnogo zlatih misli, ki ste nam jih sporočili, bodele še srečali v člankih »Naše moči«.

Bodite previdni!

Vsi zastopniki in potniki Vzajemne zavarovalnice imajo osebne legitimacije, iz katerih je razvidno, če je dotičnik res pri Vzajemni v službi. Ako tedaj potnika ali zastopnika osebno ne poznate, zahtevajte brezpogojno, da Vam pokaže legitimacijo. Če legitimacije nima, mu pokažite vrata! — Na to Vas opozarjamo zaradi tega: 1. Prišel je neki možakar h kmečki gospodinjici ter se ji predstavil kot revizor Vzajemne (mimogrede povedano: Vzajemna takih revizorjev sploh ne pozna!). Gospodinja se ga je kar prestrašila in se začela opravičevati, češ res da še ni plačala premije, a da ima denar za njo že pripravljen. Možakar je to pograbil in izjavil, da lahko kar njemu plača in si prihrani pot na pošto ter še onih 50 par, ki jih mora tam doplačati. Gospodinja je plačala, mož je rekel »Z Bogom!« in denarja ni več videla niti gospodinja niti Vzajemna. Možakar je bil čisto navaden slepar. — 2. Ponovno pa se je pripetilo, da so gospodarji podpisali zavarovalne pogodbe v dobri veri, da se zavarujejo pri Vzajemni zavarovalnici, a polico so nato prejeli od povsem druge zavarovalnice. Zaman so se upirali plačilu premije, ker so podpisali ponudbo dotične zavarovalnice. Niso namreč pogledali, kaj podpisujejo, a dotični agent jim je natvezil, da je od Vzajemne. — Ne govorite tedaj o zavarovanju z nikomer, ki ga ne poznate ali ki se Vam ni izkazal z legitimacijo!

Sreča pa taka! Sosed Firbec: »Ali je bil Vaš pokojni mož zavarovan za slučaj smrti?« — Vdova (vsa v solzah): »I kajpak, bil je, ta siromakec moj; šele pred tremi leti se je zavaroval.« — Sosed: »No, veste kaj, srečo pa imate.«

Zagovorila se je. Gospodinja: »Kdo pa je bil oni mož, s katerim ste večerjati toliko časa pri vratih govorili?« — Služkinja: »Moj brat, gospa!« — Gospa: »Tako, tako — kako mu je pa ime?« — Služkinja: »Mislim, da ga kličejo za Tineta.«

QUALITÉ EXTRA
INDESTRUCTIBLE

Samo STOLI

iz upognjenega lesa
združujejo največjo
eleganco z izredno
odpornostjo in tr-
peznostjo.

REMEC-Co.
tovarna upognjenega pohištva

KAMNIK Zahtevajte v vseh pohištvenih trgovinah le naše blago

Pravočasno skrbite

in si pripravite stroje, ki jih potrebujete pri gospodarstvu:

Prvovrstne mlatilnice, gepelni, transmisijske potrebščine, žitne čistilnice, trijerji i. t. d. vedno v zalogi.

Točno in skrbno boste postreženi! Iščemo krajevne zastopnike!

FERDO SMOLA

Poljedelski stroji in plugi

SV. JURIJ OB JUŽ. ŽEL. PRI CELJU

litavežurdz idut arom es okat

Brzoparilniki
in
gnojnične črpalke
znamke
„GAMA“

so proizvodi izključno domače obrti, le polovico cenejši in boljše kakovosti kot inozemski.

Izdeluje in prodaja jih tvrdka

Ciril Podržaj,
splošno ključavničarstvo,
lg, p. Studenec pri Ljubljani

Pojasnila in ceniki brezplačno

Zdravstvena šola

Vzrokov za nezvest je mnogo. Najpogostejši je slabokrvnost. Ako se slabokrven človek nahaja v slabo prezračnem prostoru ali v prostoru, kjer je mnogo ljudi (nabito polna cerkev, gledališče, kino itd.), se ga rada poloti nezvest. Pa tudi velik strah, razburjenje itd. jo lahko povzroči. Pojavlja se tudi po boleznih, ki so izčrpale telo, potem po različnih krvavitvah, posebno notranjih (iz želodčnih in črevesnih žilov). Pri za to razpoloženih osebah tudi takrat, če vidijo rane, kožne izpuščaje, kri in podobno. — Bolnika v taki nezvesti je treba takoj postaviti na sveži zrak, odpreti vsa okna v sobi, popolnoma odpeti obleko, razrahljati tesno stisnjen pas, poskropiti bolnika ponovno z mrzlo vodo. Če je koža na obrazu bleđa, moramo glavo položiti nižje od ostalega telesa. Če se kljub temu nezvestnež ne prebudi, moramo takoj poklicati zdravnika ali pa ga moramo peljati v najbližjo bolnišnico, kajti ni izključeno tedaj, da se ni pojavila kap ali kaka težja notranja krvavitev. Pri nezvestih, ki se pojavijo zaradi padca, položimo ponesrečenca v vodoravno lego, mu odpnemo obleko in mu stavimo mrzle obloge, ali še bolje, platneno vrečko z ledom na glavo, ter pokličemo zdravnika, ki bo dal nadaljna navodila. V takem slučaju tudi ne smemo bolnika preveč prenašati okoli, ampak je priporočljivo zanj čim večje mirovanje. — V današnjih časih ni ravno prav redka tudi ponovna nezvest zaradi sestrčnosti. Takega bolnika se bomo še prav posebno usmili in mu pomagali do znošnejših življenjskih pogojev. — Zlasti pri psihopatičnih osebah pa je nezvest mnogokdaj hlinjena, kar je imel priliko spoznati že marsikateri zakonski mož.

Ječmen na očesnih vekah se pojavi zaradi vnetja žleze lojnice na vekah, ki zaradi tega pordečijo in nabreknejo. Na vrhu te otekline se začne zbirati gnoj, ki se potem predere navzven. Po prehladih ali po klimatičnih izpremembah se to vnetje pojavlja pogostje. S toplimi oblogami povzročimo, da ječmen hitreje dozori. Pri slučajih pa, ki so dolgotrajni, mora oteklino odpreti zdravnik z nožkom. — Iz sluznice vek zraste včasih druge vrste ječmen, ki ne nastane zaradi vnetja in se tudi sam po navadi ne vname. Je zelo dolgotrajen in neprijeten zaradi tega, ker s svojim pritiskom neprestano draži zrkelno samo. Odstranimo z majhno operacijo. Ni pametno to operacijo odlašati tedne in tedne dolgo, ker spravlja taka oteklina človeka neprestano v nemir in nervoznost, pa mu tako jemlje veselje do dela.

Zastrupljenje z mesom se pojavi, če je bilo meso pokvarjeno s klicami (bacili), če je razpadlo ali če je bilo onesčiščeno s škodljivimi kemičnimi snovmi: pri tem zastrupljenju se pokažejo različni znaki, n. pr. velika vročina, pomanjkljivo dihanje, krči, tresenje, bruhanje, driska, pa tudi izpuščaji po telesu itd. Zastrupljenje se pojavi običajno šest do dvanajst ur po zauživanju pokvarjenega mesa. Moramo takoj poklicati zdravnika, pred njegovim prihodom pa moramo že skušati povzročiti, da bo bolnik bruhal (dražiti z dvema prsti sluznico v žrelu!), mu dati čistilna sredstva, kavo in žganje. — Zelo nevarna je zastrupitev s klobasami, okuženimi s strupom, ki ga izloča bacillus botulinus. Zastrupljenje se razvija hitro in je marsikdaj smrtno. Pojavi se poleg drugih znakov tudi otrp očesnih in telesnih mišic, razširjenje zenice, težko dihanje, krči. Tudi v takem primeru moramo skrbeti, da spravimo čimprej z bruhanjem in čistili črevesno vsebino navzven in odpeljemo zastrupljenca čimprej v bolnišnico, kjer bo dobival še razne injekcije.

Soda bikarbona je kisli natrijev karbonat, bel kristalni prah, nekoliko slanega in lužnatega okusa. Raztopimo ga eno žličko v kozarcu vode in zaužijemo, kadar imamo preveč kisline v želodcu ali kadar nas muči zgaga. Pijanci si skušajo olajšati mačka v želodcu z njo že med popivanjem. Ta soda se dobi v prosti prodaji.

Telepatija je izraz za prenos misli z osebe na osebo, ki je nekje daleč, da je ne moremo doznati z običajnimi čutili. V slovstvu in med ljudstvom je znanih vse polno primerov, ki bi spadali pod ta naslov, n. pr. če umre kak znanec ali sorodnik, se istočasno tega zave njegov znanec ali sorodnik v oddaljenem kraju. Baje je pogost pojav ta, da se nam zazdi, da koraka ta in ta človek za nami. Ko se ozremo, ga res zagledamo, kako je stopil izza ogla. (Če o volku govoriš, volk pride.) Znanstveno ni telepatija še dovolj preiskana.

V šoli. Učitelj vpraša: »Katero zobe dobi človek nazadnje?« — Učenec: »Umetne!«

Mil poskusila sem dosti,
vendar do spoznanja sem prišla:
da najboljša vse lastnosti
Zlatorog-ov terpentini ima.

Mlada moč

Dragi otroci!

Prisrčna vam hvala, prijatelji moji mali, za toliko lepote in nedolžnosti, ki veje iz vaših številnih pisem o majniku. Da vam je vsem majniška Kraljica središče meseca maja, to pove, da ste dobri. Ostanite taki in srečni bode! — A sedaj čakate na nagrade.

I. nagrado (vezano knjigo »Luč z gorac«) prejme Hrastelj Ivan, učenec osnovne šole v Št. Ilju pri Velenju, ki mi je poslal sledečo pesmico:

Jaz deček sem ubogi
rudarja ubozga sin
in dostikrat kakor mnogi
sit moram biti slin.

V maju pa najlepši
oltar je šmarnični
ko sredi rož in luči
Marijin kip stoji.

Najlepše ob zori maja
je iti skozi log,
med zbori pernih pevcev
v hram kjer bliva Bog.

II. nagrado (vezano knjigo »Mali lord«) sem poslal Jožetu Jagodcu, učencu IV. razreda v Cerkljah pri Kranju. Napisal je pa takole:

Majnika meseca je najlepši Marijin oltarček. Da zares je najlepši. Tudi prinas Na Št. Urški gori, u farni cerkvi. So ga dekleta trikrat prenovile s svežimi rožicami. Če prav smo malo nizje kot Krvavec. V maju mesecu se tudi najbolj ciražo kapelice in znamja. Tudi pri nas ga imamo. Tega meseca vsak večer gremo molit k majniški Kraljici ki jo imamo v znamju rožni venec in litanije Matere božje. Molit pridejo tudi sosede. Naprej molijo naš ata. Če pa ni ata doma pa moli naprej moj brat Urh. Jaz, in moj brat Florjan pa pritrkujeva na staro šino.

Tudi na moji vrtni gredici je tudi lepo. Ki v njem rastejo lepe rožice. Na sredi gredice pa raste roža ljubljanka. Notri imam rudeče maline ki sem jih prinesel iz planine.

Kajne, otroci, vsi smo radovedni, kakšna je tista roža ljubljanka, ki jo ima naš Jože? Daj, daj, opiši nam jo bolj natančno!

III. nagrado (lepo vezano knjigo »Bibi«) mora pa seveda dobiti ena izmed deklic. Saj so deklice gotovo bile še prav posebno goreče za čast majniške Kraljice. Nagrado je dobila Minkica Bitenčeva iz Zapuž 30, p. Št. Vid nad Ljubljano. Prav po domače mi piše:

Maj je res najlepši mesec v letu. Vse polno je rož in ptičkov. Jaz imam zelo rada rože in ptičke. Še rajši pa imam Marijo. Vsak večer hodim z mamico v cerkev. Tam molim in pojem. Dolg čas mi bo, ko ne bo več šmarnic, ker je tako lepo. Mamica pravi, da bo najlepši maj zame če bom vedno tako pridna, kakor sem zdaj. Zame je najlepše v maju to, da hodim k šmarnicam Marijo častiti.

Mnogo lepih misli ste mi še sporočili in še ta in oni bi zaslužili nagrado. A je že tako, da imam vsak mesec na razpolago le tri knjige. A upam, da si bomo še mnogo mesecev dopisovali. Tako bode polagoma prišli še mnogi na vrsto.

Sedaj imate počitnice. Časa je tedaj dovolj. Zato vam pa to pot dajem nekoliko težjo nalogo. Do 31. julija 1936 mi popišite

Poletni dan v Vaši hiši.

Popisali bode tedaj vse, kar se zgodi v domači hiši in na domu sploh v enem dnevu poleti. To gotovo ni tako težko. A sedaj pride nekaj važnega: pisati morate namreč vsak v svojem narečju. Tako, kot doma govorite, tako tudi napišite. Ne smete tedaj pri tej nalogi nič misliti na šolsko modrost, nič na to, ali je slovnično prav ali narobe. Tudi ne smete zapisati izrazov, ki jih v vašem domačem kraju ne poznajo ali pa jih poznajo le iz knjig. Vse lepo po domače, to je geslo.

No, radoveden sem, kdo bo najbolje napisal. Nagrado bodo namreč dobili oni, ki bodo pisali najbolj po domače.

Pa pozdravljeni in junaško na delo!

Brat Ivo.

Javna zahvala in priznanje

Podpisani posestniki — člani Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani — prizadeti po težkih in usodnih požarnih nesrečah, izrekamo naši domači zavarovalnici iskreno zahvalo in javno priznanje, ker smo bili v najtežjih urah deležni vse njene pozornosti in velikodušnosti. Ob kulantni oceni škod smo se lahko ponovno prepričali, da je Vzajemna zavarovalnica odkritosrčna prijateljica in dobrotnica slovenskega ljudstva.

Klasine Jože, Starošinci 6, p. Cirkovec. (Pogorel 7. 3. 1936.)
 Kovačič Marija, Rače pri Mariboru. (Pogorela 14. 3. 1936.)
 Fridl Marija, Zgor. Hajdin pri Ptuj. (Pogorela 20. 3. 1936.)
 Veronek Jože, Zgor. Hajdin 50 pri Ptuj. (Pogorel 20. 3. 1936.)
 Maček Jožef, Sp. Zadobrova, p. D. M. v Polju. (Pogorel 23. 4. 1936.)
 Zakrajšek Janez, Goričica 11, p. Presej. (Pogorel 29. 4. 1936.)
 Petrič Anton, Blatna Brezovica 46, p. Vrhnika. (Pogorel 1. 5. 1936.)
 Omerza Franc in Terezija, Poklek 4, p. Kozje. (Pogorela 2. 5. 1936.)
 Ekselenski Jakob in Antonija, Sv. Jakobski dol, p. Sv. Jakob v Sl. gor. (Pogorela 2. 5. 1936.)
 Kralj Feliks, Martinja vas 28, Mokronog. (Pogorel 7. 5. 1936.)
 Postrak Jože in Marjeta, Moravci 33, p. Mala Nedelja. (Pogorela 12. 5. 1936.)
 Bizjak Ivan, Preloge 1 pri Velenju. (Pogorel 14. 5. 1936.)
 Preželj Marija, Križ 59, p. Komenda pri Kamniku. (Pogorela 15. 5. 1936.)
 Masnik Marija, Orehovica 22, p. St. Jernej na Dolenjskem. (Pogorela 16. 5. 1936.)
 Marčič Anton in Jožefa, Sesterže 46, pošta Majšperk. (Pogorela 17. 5. 1936.)
 Javšovec Marija, Mrščak 77, p. Slatina-Radenci. (Pogorela 22. 5. 1936.)
 Jerič Franc, Križ 53, p. Komenda pri Kamniku. (Pogorel 23. 5. 1936.)
 Babič Alojz, Bruhanja vas 19, pošta Videm-Dobropolje. (Pogorel po vrsti trikrat: 19. 5. 1936 ter dvakrat dne 26. 5. 1936.)
 Sever Jože in Julijana, Bruhanja vas 18, p. Videm-Dobropolje. (Pogorel 26. 5. 1936.)
 Debevc Jože, Rakitna 71, p. Borovnica. (Pogorel 27. 5. 1936.)
 Herček Vinko in Neža, Topole 7, p. Rogaška Slatina. (Pogorel 28. 5. 1936.)
 Toplak Franc in Marija, Spod. Hajdin 80 pri Ptuj. (Pogorela 30. 5. 1936.)
 Gojkošek Martin, Spod. Hajdin 81 pri Ptuj. (Pogorela 30. 5. 1936.)
 Bučan Antoa, Britof 53, p. Kranj. (Pogorel 2. 6. 1936.)

F. K.—n:

Krajevna imovina posameznih delov občin

(Nadaljevanje.)

Določilo § 118. pa pravi tudi, da je krajevni starešina krajevni pomožni organ predsednika občine. V kakšnem pogledu — zakon v §§ 110. do 120. ne določa. Morda za izvrševanje onih krajevnih poslov tako imenovanega prenešenega delokroga? Toda krajevni starešina ima vendar skrbeti samo za krajevno imovino in za gospodarstvo s to imovino, na katero pa predsednik občine, ali po naše župan, ne more imeti vpliva. Zakon o občinah daje pač v § 120. občinskim upravam pravico, da izvršujejo sklepe krajevnih zborov glede posebnih krajevnih naklad, ampak to določilo je točno izpolnjeno v drugem odstavku tega paragrafa, ki pravi, da se proračuni posebnih delov občin priključujejo občinskim proračunom kot njihovi posebni dodatki. To določilo pa je treba pravilno razumeti. Odločati ali sklepati o krajevni imovini, o krajevnih potrebah in zlasti o posebnih krajevnih nakladah ima pravico po § 112. navedenega zakona samo krajevni zbor. A ti proračuni se priključujejo občinskim zgolj za to, da jim občine izposlušajo postavno odobritev in pa, ker imajo občine eksekutivno (zvršilno) moč, ki je zakon krajevnim starešinam ne daje. Prav tako je bilo sicer tudi prej, po določbah starih zakonov. Iz določil § 112. zak. o obč. izhaja tudi, da imajo samo krajevni zbori pravico odločati o morebitnih odprodajah, ali drugih odsvojitvah javnih vaških posestev ali zemljišč, o najemanju posejil za krajeve namene i. dr. Ob sebi umljivo je, da imajo pa tam, kjer je imovina last »upravičencev«, samo le-ti v prednjih odstavkih navedene pravice.

Velika pomankljivost v novem zakonu o občinah je dalje ta, da ne dela nobene razlike ne samo med krajevno imovino in med imovino »upravičencev«, ampak da imovine »solastnikov« niti ne omenja in je ne izključuje od uprave po teh določbah. Ako se nepravilnemu pojmovanju pridruži še netočna vknjižba lastninskih pravic glede takega premoženja, se lahko pripeti, da nastane prava zmeda.

Zato je bilo treba, da dobi ljudstvo glede te vrste premoženja nekaj pojasnil v okviru tega članka. Za upravo skupne lastnine in solastnine (nemški: gemeinschaftliches Eigentum und Miteigentum) veljajo določbe o zasebnem pravu, torej določbe občega državlanskega zakona v §§ 825. do 850. Predalec bi zašel, ako bi hotel obširneje navajati določila, ki urejajo gospodarstvo s solastninskimi premoženjem. Navedem naj samo nekaj določil tega zakonika. Tako velevali pr. § 833.: Posest in uprava skupne stvari gre vsem deležnikom skupno, ... odloča pa večina glasov, ki se ne štejejo po osebah, marveč po razmerju deležev. Dalje določa § 836. obč. drž. zak. za primer, ako je treba postaviti za oskrbovanje skupnih stvari oskrbnika, da odloča glede

njegove izvolitve večina glasov, sicer pa sodnik. Oskrbnik je lahko en sam, lahko jih je pa tudi več. Ako je en sam, se smatra za pooblaščenca (§ 837. o. d. z.). Ako je prepuščeno oskrbovanje več osebam (oskrbnikom), tedaj odloča tudi pri teh večina glasov (§ 838. o. d. z.). To naj zadostuje glede te vrste skupne imovine, ki ne spada med ono vrsto gospodarske skupine, kakršna je mišljena v §§ 110.—120. zakona o občinah, ki torej v upravnem pogledu ni javno — pravnega značaja, marveč se upravlja po določbah o zasebnem pravu. Zato torej spadajo vsi iz medsebojnih obveznosti solastnikov (soposestnikov) izvirajoči spori, enako tudi prodaje, zamenjave, i. dr., le pred rednega sodnika po civilno-pravnem postopku. Upravna oblastva, torej občinske uprave, njihovi odbori kakor tudi krajevni zbori, nimajo s takimi posestvi in njihovo upravo nikakega posla.

Na to se bo treba vsekakor ozirati pri spremembi zakona o občinah. (Dalje sledi.)

Dr. B. M.:

O vplivu alkoholizma na duševnost

(Prosto pa Langeju.)

(Nadaljevanje.)

Pri dolgotrajnem pijančevanju poznamo poleg takih še druge pojave o kroničnem pijanstvu govorimo tedaj, če pripelje popivanje do telesnih ali duševnih pokvar, ali kot se marsikdaj zgodi, do obojih skupaj. Take pijanosti se rade razvijejo iz razbrzdanosti ali zaradi mračnih nastojen, ki jih alkohol trenutno otopi, zaradi alkoholnega užitka samega, zaradi poklica, kot pri vinogradnikih, gostilničarjih, kuharjih žganja, natakarih, torej pri ljudeh, katerim ni potrebno, da bi za to strast imeli že od začetka neko duševno podlago. Ti ljudje niso pili v začetku zato, da bi ugasili duševno bol, niti ne iz razbrzdanosti, ampak zaradi tega, ker je bila pijača pri roki ali pa zaradi vesele družbe. Saj se pri nas gostilničar kar zameri gostom, če ne mara piti z njimi. Nekatere naše pisateljice žene k vinu strah pred duševno samotnostjo ali želja, da bi pri mizi hvalili njihova dela, slabo materialno stanje, zaradi katerega jim je postalo vse skupaj »vurč«, pa tudi marsikdaj zaradi duševne razboljenosti in zagrenjenosti, ki jo skušajo z alkoholom pogasiti ali pa obupno stopnjavati. Zapazil sem tudi, da so se nekateri akademiki prav zaradi slabega materialnega položaja udali pijači. Zanimivo je tudi, kar sem opazil, da nekateri umetniki sicer ne marajo za alkohol in sami nikoli ne pijejo, v družbi pa se ga nasrkajo kaj kmalu že z majhnimi količinami.

Na duševnem polju kažejo kronični pijanci razen redkih izjem zoženje duševnega obzorja, motnje v dojemanju, nezmožnost naučiti se nekaj novega, nagnjenje k površnemu mišljenju, ki začne krožiti v istih krogih; čvekaajo, se hitro utrudijo; mnogi niso zmožni več pravega sovražstva, borbe, odpora, ampak se izgube v veliko dobro srčnost in dobrodušnost; v plehko, le v izjemah duhovito šaljivost. (Dalje sledi.)

Koledar za julij 1936

1 Sreda	Presv Rešnja kri. Teobald, pušč.	16 Četrtek	Devica Marija Karmelska
2 Četrtek	Obiskov. Mar. Dev. Martinjan, muč.	17 Petek	Aleš, spozn.; Marcelina, devica
3 Petek	Leon II., papež; Ladislav; Filip Mihi. muč.; Bernardin Real.	18 Sobota	Friderik (Mirosl.), muč.; Kamil de Lelis
4 Sobota	Urh, škof; Lavrijan; Berta, dev.	19 Nedelja	SEDMA POBINK. Vincencij Pavelski; Makrina; Avrea (Zlata), dev. in muč.
5 Nedelja	PETA POBINKOSTNA. Ciril in Metod. slovanska apostola	20 Poned.	Hieronim; Marjeta, dev. in muč.
6 Poned.	Izaija, prerok; Bogomila; Dominika	21 Torek	Prakseda, dev.; Angelina
7 Torek	Vilibald, škof; Pulherij, dev.	22 Sreda	Marija Magd., spozn.; Lavrencij Brind.
8 Sreda	Elizabeta, kr.; Evgenij III., papež; Leonard Vešel in tov.	23 Četrtek	Apolinarij, škof in muč.; Liborij, škof
9 Četrtek	Veronika; Nikolaj in tov., gorkumski muč.; bl. Manuel Ruiz.	24 Petek	Kunigunda, d.; Kristina; Magd. Postel.
10 Petek	Amalija, dev.; 7 sv. bratov; Veronika Jul., dev.	25 Sobota	Jakob star. (Rado), ap.; Krištof, muč.
11 Sobota	Pii I., papež; Olga; Savin, muč.	26 Nedelja	OSMA POBINKOSTNA. Ana, Mati Marije Device
12 Nedelja	ŠESTA POBINKOSTNA. Mohor in Fortunat, muč.; Janez G.	27 Poned.	Pantaleon; bl. Rudolf Akv. in tov. muč.
13 Poned.	Anaklet, papež in muč.; Marjeta	28 Torek	Viktor (Zmagoslav), papež; Inocenc, papež in mučenec
14 Torek	Bonaventura, škof in cerkv. učenik	29 Sreda	Marta, devica; Beatrika, muč.; blaž. Pavel Čen in tov., muč.
15 Sreda	Henrik I., kralj; Vladimir, kralj	30 Četrtek	Abdon in Senen, muč.; Julita, muč.
		31 Petek	Ignacij (Ognjeslav) Lojolski, spozn.

Luna: 4. julija polna luna; 11. julija zadnji krajec; 18. julija mlaj; 25. julija prvi krajec.

Delni lunin mrk bo v soboto, 4. julija, od 17. ure 27 minut do 19. ure 24 minut.

Dan se skrči od začetnih 16 ur in treh minut na končnih 15 ur in 5 minut. Skrči se torej za 58 minut.

Ilustracije in klisjeji

dajo reklami šele pravo lice — Za reklamo v visokih nakladah upoštevajte le offsettisk, ki je danes najcenejši!

Kamenotisk & Knjigotisk
 Bakrotisk & Klisarna
 Litografija & Offsettisk

**JUGOSLOVANSKA
 TISKARNA
 LJUBLJANA
 KOPITARJEVA UL. 6**